

POSTANOWIENIE

25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 25 lutego 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.
przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 30 października 2024 r., V AGa 135/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. spółki z o.o. w S. przeciwko R. spółce z o.o. w G. o zapłatę oddalił powództwo i orzekł i kosztach postępowania.

Wyrokiem z 30 października 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację powoda i orzekł o kosztach postępowaniach.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na oczywistą zasadność skargi wskazując, że inwestor nie może uzależniać odbioru robót i zapłaty wynagrodzenia od braku jakichkolwiek usterek, a wprowadzone postanowienie umowne przewidujące uprawnienie inwestora do odmowy odbioru robót i odmowy zapłaty wynagrodzenia w przypadku jakichkolwiek usterek, jest bezwzględnie nieważne jako wykraczające poza ramy swobody umów wyznaczone naturą zobowiązania (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 647 k.c.).

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) zachodzi wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu.

Uprawnienie pozwanej do zatrzymania części wynagrodzenia w ramach tzw. kaucji na zabezpieczenie prawidłowego wykonania robót zostało przewidziane w łączącej strony umowie. Strony zawierające umowę – w tym umowę o roboty budowlane – mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego (art. 353¹ k.c.). Nie ulega wątpliwości, że w ramach swobody kontraktowania strony mogą modyfikować sposób obliczania i rozliczania wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 22 listopada 2024 r., II CSKP 2087/22, w świetle zasady swobody umów dopuszczalne i ważne są zastrzeżenia umowne przewidujące

zatrzymanie przez inwestora części należnego wykonawcy wynagrodzenia tytułem zabezpieczenia roszczeń inwestora wynikających z gwarancji jakości lub rękojmi za wykonane roboty budowlane lub w celu zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Udzielenie zabezpieczenia należytego wykonania robót może zatem nastąpić poprzez przyzwolecie zamawiającemu na niewypłacenie części wynagrodzenia (zob. także wyrok SN z 5 listopada 2015 r., V CSK 124/15).

Kwestionowane postanowienie umowne nie wykracza w żaden sposób poza granice swobody umów ani nie narusza natury zobowiązania wynikającego z umowy o roboty budowlane. Umowne zabezpieczenie wypełnienia przez wykonawcę obowiązków umownych, w tym obowiązku bezusterkowego oddania robót, miało umożliwić pozwanej wstrzymanie się z zapłatą części wynagrodzenia, która w razie zaniechania usunięcia usterek mogłaby zostać przeznaczona na pokrycie kosztów wykonania zastępczego lub rozliczona w ramach uprawnienia pozwanej do obniżenia wynagrodzenia w ramach uprawnień z tytułu rękojmi. Należy przy tym zauważyć, że odnośne postanowienie nie narusza odpłatnego charakteru umowy, gdyż pozwana uiściła na rzecz powódki znaczącą część wynagrodzenia (90 %).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]